

Utskrift protokoll fra styremøte i Øvre Pasvik nasjonalparkstyre / Báhčaveaji álbmotmeahccestivra, fredag 19.09.2014

Sak 22/2014 Høring skogsbilveg til Finland, Pasvik-Nellim

Nasjonalparkstyret deltok på et informasjonsmøte i regi av Sør-Varanger kommune den 19.06.14, hvor det ble informert om et nytt initiativ fra Enare og Sør-Varanger kommuner om å bygge en skogsveiforbindelse mellom Nellim i Finland og Pasvik, etter samme trase som ble utredet som mellomriksveg i 2005. Status og standard på vegen vil være en privat skogsbilveg. Fra norsk side er det snakk om opprustning av eksisterende skogsbilveg fra FV 885 ved Gjøkbekken til Grenseberget (20 km) og nybygging fra Grenseberget til Treriksrøysa (5km).

Målsetningen er å opprettholde og styrke bosettingen, og styrke næringsutviklingen og sysselsettingen i Pasvik og Nellim.

Sør-Varanger kommune har nå sendt ut en lokal høring på dette prosjektet med svarfrist 12.09.2014. Styret har fått utsatt høringsfristen til mandag 22.09.2014.

Vedtak

Nasjonalparkstyret viser til avklaringen av trase for vegutløsning til Finland via Øvre Pasvik, som ble gjort i forbindelse med opprettelsen av Øvre Pasvik landskapsvernområde i 2003. Nasjonalparkstyrets mandat er å forvalte nasjonalparken og landskapsvernområdet i henhold til grenser og verneforskrifter som bestemmes av overordnede myndigheter. Verneforskriften for Øvre Pasvik landskapsvernområde åpner for en vegutløsning til Finland gjennom landskapsvernområdet dersom dette beslutes av nasjonale myndigheter etter en konsekvensutredning. Nasjonalparkstyret vil påpeke behovet for å ta inn nye opplysninger om de høye biologisk mangfoldverdiene i det aktuelle området, i en konsekvensutredning. Ved opprusting og nyanlegg av veg vil det være behov for en grundig gjennomgang av besøksforvaltning langs vegtraseen. Blant annet med vurdering av hvilke områder som tåler tilrettelegging og ferdsel og hvilke områder som er mer sårbare, i forhold til verneverdiene i området. Dette må skje i samråd med nasjonalparkstyret.

Eventuelle endring av grensen for Øvre Pasvik nasjonalpark i forbindelse med nyanlegg av veg ved Treriksrøysa i nasjonalparken, må avgjøres av overordnet miljøvernmyndighet.

Saksfremlegg:

Vegprosjektet berører Øvre Pasvik landskapsvernområde på strekningen fra Gjøkbekken til Treriksrøysa, og Øvre Pasvik nasjonalpark i forbindelse med krysning av grensa til Finland.

I forbindelse med utvidelsen av Øvre Pasvik nasjonalpark og opprettelsen av Øvre Pasvik landskapsvernområde i 2003, ble trase for mellomriksveg vurdert. I forarbeidet (Foredrag til Kongelig resolusjon) sa Miljøverndepartementet:

"Miljøverndepartementet... vil bemerke at det primært er lite ønskelig med etablering av vei i dette sammenhengende naturområdet som er urørt i forhold til tekniske inngrep. Med utgangspunkt i de sterke lokale ønskene om veiutløsning til Finland, og at Forsvaret allerede har anlagt kjøretrase i område, mener departementet likevel at det kan åpnes for å etablere en eventuell mellomriksvei gjennom landskapsvernområdet dersom det blir aktuelt. Departementet understreker at det ikke er aktuelt å anlegge vei innenfor nasjonalparken. Grensene for nasjonalparken må derfor endres hvis veiprojektet skal realiseres. Det vil i så fall bli gjort dersom etableringen av veien blir vedtatt."

I verneforskriften for Øvre Pasvik landskapsvernområde er det i § 3 pkt 1.1 forbud mot bl.a. bygging av veger (jf. behov for ny vei på den 5 km lange strekningen fra Grenseberget til nasjonalparkgrensen like før Treriksrøysa). Imidlertid heter det i § 3 pkt 1.2 at dette forbudet ikke er til hinder for "Etablering av ny mellomriksveg, forutsatt at dette blir besluttet av nasjonale myndigheter etter forutgående konsekvensutredning".

I forbindelse med registreringer av biologisk mangfold verdier i regi av nasjonalparkstyret er det påvist store urskogsverdier i landskapsvernområdet langs den aktuelle nye skogsbilvegstreking, med et eksepsjonelt høyt antall av rødlistearter (spesielt kjuker knyttet til urskog og død ved). Nasjonalparkstyret har gjennom det pågående prosjektet "Porten til Treriksrøysa" kraftig styrket tilrettelegging for besøkende til fots til Treriksrøysa og nasjonalparken fra Grenseberget.

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret viser til avklaringen av trase for vegutløsning til Finland via Øvre Pasvik, som ble gjort i forbindelse med opprettelsen av Øvre Pasvik landskapsvernområde i 2003. Nasjonalparkstyrets mandat er å forvalte nasjonalparken og landskapsvernområdet i henhold til grenser og verneforskrifter som bestemmes av overordnede myndigheter. Verneforskriften for Øvre Pasvik landskapsvernområde åpner for en vegutløsning til Finland gjennom landskapsvernområdet dersom dette besluttes av nasjonale myndigheter etter en konsekvensutredning. Nasjonalparkstyret vil påpeke behovet for å ta inn nye opplysninger om de høye biologisk mangfoldverdiene i det aktuelle området, i en konsekvensutredning. Ved opprusting og nyanlegg av veg vil det være behov for en grundig gjennomgang av besøksforvaltning langs vegtraseen. Blant annet med vurdering av hvilke områder som tåler tilrettelegging og ferdsel og hvilke områder som er mer sårbare, i forhold til verneverdiene i området. Dette må skje i samråd med nasjonalparkstyret.

Eventuelle endring av grensen for Øvre Pasvik nasjonalpark i forbindelse med nyanlegg av veg ved Treriksrøysa i nasjonalparken, må avgjøres av overordnet miljøvernmyndighet.

Styrets behandling

Vedtatt som innstilt